

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET

Samdok

samla samfunnsdokumentasjon

RAPPORT 2014

PRIORITERT OPPGAVE
Arkiv i e-forvaltning
(11) Tjenestegrensesnitt mot Noark 5

Utarbeidet av
Hans Fredrik Berg
Rapportdato
20.1.2015

Delprosjekt Arkiv i e-forvaltning	Prioritert oppgave 11	Sak (ePhorte) 2013/26071	Dato 20.1.2015	Side 1 av 4
Forfatter Hans Fredrik Berg	Tittel Rapport 2014 – Tjenestegrensesnitt mot Noark 5			

OPPGAVE	(11) Tjenestegrensesnitt mot Noark 5
Ansvarlig strategigruppe	Arkiv i e-forvaltning
Arbeidsgruppens leder	Rune Sandland, KS
Arbeidsgruppens medlemmer	ACOS v. Trygve Håland, Ciber v. Anthony Lærdahl, Evry v. Ragnar Sturtzel, Gecko v. Haakon Johannessen, NXC v. Christian Lundvang, Norconsult v. Tor Olav Almås, Oppad v. Thor Arne Johansen, Software Innovation v. Bjørn Tore Eriksen, Visma v. Harry Myrene, Trondheim kommune v. Jean-Philippe Caquet, KommIT v. Rune Sandland, Fredrikstad Kommune v. Per Arne Aas, Riksarkivet v. Hans Fredrik Berg, Ekor v. Inger Berit Eidsten (prosjektleder), Arkitektum v. Tor Kjetil Nilsen (arkitekt). For prosjektgruppe og referansegruppe, se kapittelet om arbeidsform
Målformulering	<ol style="list-style-type: none">1. Det er definert et generelt tjenestegrensesnitt mot Noark 52. Tjenestegrensesnitt er implementert av minst en Noark 5-leverandør3. Tjenestegrensesnitt er implementert av minst en fagsystemleverandør
Sammendrag	Det er definert en tjenestemodell og et tjenestegrensesnitt mot Noark 5, med tjenester for opprettelse, lesing, oppdatering og sletting av alle obligatoriske metadata i Noark 5-modellen. Tjeneste-definisjonene har vært ute til høring i flere steg. De er presentert for K10-samarbeidet (de 10 største kommunene), som er i ferd med å utarbeide et svar. Det er også avholdt et møte med referansegruppen, hvis merknader vil bli innarbeidet før det går ut på generell høring. Høringsnotat og høringsbrev som er sendt til K10 og referansegruppen er vedlagt.
Vedlegg	<ol style="list-style-type: none">1. Høringsbrev – Oppgradering av Noark 5 tjenestegrensesnitt2. Noark 5 tjenestegrensesnitt versjon 0.9.4
Oppfølging 2015	Prioriterte oppfølgingspunkter i 2015: <ol style="list-style-type: none">1. Få innarbeidet høringssvarene til tjenestegrensesnitt-definisjonene.2. Gjøre nødvendige endringer i Noark 5 for å muliggjøre tjenestene, samt inkludere tjenestegrensesnittet som krav.3. Utvikle en test-klient som kan benyttes av Riksarkivet ved godkjenning av Noark 5-løsninger. Den kan også benyttes av Noark 5-utviklere som testverktøy ved utvikling av tjenestene.4. Bidra til at tjenestene blir implementert, og at det utvikles klienter som benytter dem.
Status	Fullført

Delprosjekt Arkiv i e-forvaltning	Prioritert oppgave 11	Sak (ePhorte) 2013/26071	Dato 20.1.2015	Side 2 av 4
Forfatter Hans Fredrik Berg	Tittel Rapport 2014 – Tjenestegrensesnitt mot Noark 5			

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Presisering og avgrensning av oppgaven.....	2
3	Arbeidsform, gruppesammensetning m.m.	2
3.1	Organisering.....	2
3.2	Arbeidsform.....	3
4	Avhengigheter av andre aktiviteter og aktører.....	3
5	Diskusjon.....	3
6	Konklusjoner.....	4
7	Videre arbeid.....	4

1 Innledning

Prosjektet er igangsatt for å forenkle integrasjon av fagsystemer med Noark 5-løsninger, og er en videreføring av Geointegrasjons-standard som er et valgfritt krav i dagens Noark 5. Det skal definere et generelt tjenestegrensesnitt med tjenester mot alle obligatoriske metadata i Noark 5. Det er stor etterspørsel etter dette hos brukere og leverandører.

2 Presisering og avgrensning av oppgaven

Opgaven er i utgangspunktet å definere CRUD-tjenester mot alle obligatoriske metadata i Noark 5. Arbeidsgruppen har funnet det hensiktsmessig å i det minste kreve at tjenestene ikke skal kunne føre til inkonsistens i forhold til kravene i Noark 5, oppgaven er altså litt utvidet. Da en del av kravene i ytre kjerne også omhandler obligatoriske metadata i indre kjerne, har arbeidsgruppen ikke tatt hensyn til skillet mellom indre og ytre kjerne i Noark 5, men sett på kravene til de obligatoriske metadataene uavhengig av hvor de er definert.

3 Arbeidsform, gruppesammensetning m.m.

Arbeidet har vært gjennomført som et prosjekt ledet av Rune Sandland, KS/KomMIT, med Inger Berit Eidsten fra Ekor engasjert som prosjektleder. Det har vært finansiert som et spleiselag mellom Riksarkivet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet / Kartverket og KS.

3.1 Organisering

Prosjekteier: Riksarkivet, KS, KMD og Kartverket

Styringsgruppe: Samdoks strategigruppe for Arkiv i e-forvaltning

Prosjektgruppe: Hans Fredrik Berg (Riksarkivet), Rune Sandland (KomMIT), Michael Pande Rolfsen (KomMIT), Anne Mette Dørum (KS), Line Richardsen (KS), arkitekt Tor Kjetil Nilsen (Arkitektum AS), Per Arne Aass (Fredrikstad kommune), Atle Løvstakken (Bergen Kommune) og prosjektleder Inger Berit Eidsten (EKOR AS)

Arbeidsgruppe: ACOS v. Trygve Håland, Ciber v. Anthony Lærdahl, Evry v. Ragnar Sturtzel, Gecko v. Haakon Johannessen, NXC v. Christian Lundvang, Norconsult v. Tor Olav Almås, Oppad v. Thor Arne Johansen, Software Innovation v. Bjørn Tore Eriksen, Visma v. Harry Myrene, Trondheim kommune v. Jean-Philippe Caquet, KomMIT v. Rune Sandland, Fredrikstad Kommune v. Per Arne Aas, Riksarkivet

Delprosjekt Arkiv i e-forvaltning	Prioritert oppgave 11	Sak (ePhorte) 2013/26071	Dato 20.1.2015	Side 3 av 4
Forfatter Hans Fredrik Berg	Tittel Rapport 2014 – Tjenestegrensesnitt mot Noark 5			

v. Hans Fredrik Berg, Ekor v. Inger Berit Eidsten (prosjektleder), Arkitektum v. Tor Kjetil Nilsen (arkitekt).

Referansegruppe: Steria, Norkart, Geomatikk, Tieto, Kommuneforlaget, Prokom, Formpipe, Dansk Scanning, Ida Infront, Bufetat, Bouvet, HiOa (Thomas Sødning), K10, Asker kommune, Bærum kommune, Drammen kommune.

Arbeidsgruppen har vært supplert med flere representanter for de deltakende selskapene, slik at det er mange fler involverte enn de som er nevnt her.

3.2 Arbeidsform

Prosjektgruppen har hatt ansvaret for organiseringen og de overordnede valgene og har møttes ni ganger.

Arbeidsmetoden i arbeidsgruppen har vært som følger: Arbeidsgruppen har møttes med relativt åpen agenda, Tor Kjetil Nilsen har lagt fram forslag til modell. Dette har vært diskutert i arbeidsgruppen, som har resultert i en oppdatert modell til neste møte. Arbeidsmøtene har hatt en relativt åpen agenda, slik at alle spørsmål som er blitt reist i gruppen har vært diskutert. Mellom møtene har altså Tor Kjetil Nilsen arbeidet med modellen, med diskusjoner på e-post og KomMITs prosjektportal. Både Nilsen og en del av leverandørene har utarbeidet testprogramvare for grensesnittet. Arbeidsgruppen har gjennomført 10 møter.

Referansegruppen har ikke vært benyttet som planlagt, dels fordi arbeidet har tatt lenger tid enn planlagt. Det ble avholdt referansegruppemøte ved oppstart av prosjektet, og det er nylig avholdt et høringsmøte med gjennomgang av dokumentet som går til høring.

4 Avhengigheter av andre aktiviteter og aktører

Prosjektet er avhengig av at det gjøres nødvendige endringer i Noark 5. Det er Riksarkivet inneforstått med. For øvrig er ikke prosjektet avhengig av andre aktører enn de som deltar i prosjektet, i tillegg til høringsinstansene.

5 Diskusjon

Prosjektet bestod i utgangspunktet av følgende aktiviteter:

1. Definisjon av en teknologiavhengig tjenestemodell
2. Definisjon av web services for alle tjenestene i modellen
3. Implementering og utprøving av tjenere og klienter
4. Spesifikasjon av en testklient til bruk ved godkjenning av Noark 5-løsninger

Det første punktet er gjennomført og beskrevet i UML (Unified Modeling Language). Siden Noark 5-modellen er spesifisert for levering, inneholder den kriterier som ikke kan være oppfylt under bruk og som vil være uhensiktsmessig. Utgangspunktet var at det skulle defineres CRUD-tjenester (Create, Read, Update, Delete) for alle obligatoriske metadata. Videre ble det presisert at tjenestene måtte sørge for konsistens før og etter operasjonene.

Det andre punktet har vært gjenstand for diskusjon. Her var utgangspunktet at det skulle defineres WSDL-filer (Web Services Description Language) som definerte tjenester mot et SOAP-grensesnitt (Simple Object Access Protocol). Alle utviklerne var enige om at det eneste fremtidsrettede var å definere REST-tjenester (Representational State Transfer). Det eneste motargumentet var bakoverkompatibilitet, dels mht. programvare, men mest mht. kompetanse. Med både klient- og tjener-

Delprosjekt Arkiv i e-forvaltning	Prioritert oppgave 11	Sak (ePhorte) 2013/26071	Dato 20.1.2015	Side 4 av 4
Forfatter Hans Fredrik Berg	Tittel Rapport 2014 – Tjenestegrensesnitt mot Noark 5			

leverandører i arbeidsgruppen ble konklusjonen at tjenestegrensesnittet defineres som REST-tjenester.

Punkt 3: Grensesnittet er ikke implementert i noen Noark 5-tjener eller -klient, men det er gjennomført noen forsøk med dummy-tjenester.

Punkt 4 er ikke gjennomført.

Det gjenstår en del arbeid med autentisering og autorisering. "Basic authentication" (brukernavn og passord) benyttes for å få tilgang til tjenestene. Tilgangskontroll ut over dette er overlatt til virksomhetssystemet som er brukeren, uavhengig av hvem som er bruker av virksomhetssystemet. Dette anses ikke som tilstrekkelig av arbeidsgruppen, men den har heller ikke landet på noe alternativ.

6 Konklusjoner

Prosjektet har ikke nådd målene eller fulgt planlagt fremdrift, men er svært nær hovedmålet – definisjon av et generelt tjenestegrensesnitt. Det som gjenstår er eventuelle justeringer etter en høringsrunde. Det anbefales at oppfølgingen i 2015 gjennomføres.

7 Videre arbeid

Videre arbeid er dels gitt under **Oppfølging 2015**, dels er det gjennom arbeidet blitt avdekket områder som bør gjennomgås, her er noen av de viktigste:

- Hvordan benytte virksomhetsspesifikke metadata?
 - Hvilke arkivenheter bør inneholde virksomhetsspesifikke metadata – alle?
 - Bør metadata bare finnes i spesialiseringer av basis-enhetene eller bør det defineres et type-element i aktuelle arkivenheter som sier hvilke virksomhetsspesifikke metadata som er brukt?
 - Det bør defineres tre nivåer av virksomhetsspesifikke metadata
 - generelle – som gjelder på tvers av virksomhetsområder, f.eks. offentlig saksbehandling som i saksmappe og journalpost
 - standardiserte – som gjelder for et virksomhetsområde som finnes i mange virksomheter, f.eks. pleie- og omsorgssaker og plan- og byggesaker, som finnes i alle kommuner.
 - spesifikke – som bare gjelder den enkelte virksomhet.
- Avskrivning knyttet til korrespondansepart er komplisert – kan det forenkles?
- Bedre autentisering og autorisering enn "basic authentication"
- Tilgangskontroll og skjerming, jf. punktet over.